

Verslag groepsreis Wild Water november 2011

Ahe, Cendrawasih Bay, Papua, Indonesië

Op zoek naar walvishaaien

Wie spectaculaire duikplaatsen zoekt, belandt vaak in "het hol van Pluto". Een doorsnee toerist frons vaak de wenkbrauwen wanneer hij hoort waar een duiker zoal toe bereid is om een nieuwe kick, een ultieme ontmoeting of gewoon een maagdelijk rif te beleven... Wild water vond het daarom de hoogste tijd om een groepsreis naar Ahe te organiseren: een piepklein eilandje in Cendrawasih Bay, Indonesisch Papua. We zouden er op zoek gaan naar maagdelijke riffen en dé lokker bij uitstek: walvishaaien!!!

Walvishaaien kan je met een beetje geluk wel op meerdere plaatsen ter wereld vinden, maar nergens anders zouden ze volgens de stichters van Ahe Dive Resort zo rustig in de nabijheid van duikers zijn (geen angst van bubbels of flash), nergens anders zou je er zo lang mee kunnen duiken, en nergens anders zouden ze er het hele jaar door blijven.

Zuid-Oost Azië (met bestemmingen als Thailand, Maleisië, de Filipijnen en Indonesië) is zonder enige discussie een van de rijkste en meest interessante duikgebieden ter wereld. Waarom hebben ze er tijdens de "big bang" niet een klein beetje rekening mee gehouden om dat een beetje dichterbij Europa te leggen? Dat had ons uren vlucht kunnen besparen...

Maar goed: na enkele vluchtjes vanuit Parijs, via Kuala Lumpur bereikten we Jakarta, en vandaar verder via Makassar, Ambon en Kaimana tot in Nabire, waar we fris en monter onze eindbestemming bereikten. Arne, de manager van het resort verwelkomde ons met de vraag: "Zijn jullie niet te vermoeid na de vlucht?". Wij: "Wel eueueuhhhh.... 't is te zeggen....."

Na een lunch in een lokaal eetstalletje, en een rit van een half uur naar wat je bezwaarlijk "de haven" kon noemen, volgde nog een boottocht van drie kwartier, en dan kwam het paradijs in zicht! We werden met een traditionele Papua-dans verwelkomd door de crew van het eiland. Een Australisch koppel verwelkomde ons dan weer met: "Welcome to paradise!".

De eerste indruk van het eiland was inderdaad paradijselijk! Op het einde van een lange pier ligt het restaurant, van daaruit loop je langs een open ruimte tussen de bomen waar het duikmateriaal wordt bewaard en waar de compressor zich bevindt. Zelden een mooiere plaats gezien om zich op te tuigen. Nog een eindje verder het duikcentrum en de 6 bungalows voor de gasten, allemaal op maximaal 15 meter van het maagdelijk witte strand, met azuurblauw zeewater. Hier

zou ik het wel 9 nachten uithouden!

Het Ahe Dive resort is in feite het enige, en zeer kleine resort in de buurt. Het is een eenvoudig "eco-resort". Dit project loopt in samenwerking met de regering en enkele NGO organisaties, maar de eigenaars van het resort blijven de lokale bevolking. Bovendien werden zowel het hotel personeel als de dive masters gerecrueteerd uit de lokale bevolking. Op deze manier is de bevolking ook nauw betrokken bij de bescherming van hun unieke fauna en flora, en is de return die ze daar uit

kunnen halen, veel groter geworden dan door destructieve manieren van vissen, shark finning of industrie.

Hoewel het eiland slechts zo'n 150m op 250m groot is, kan je toch een heel apart beeld vormen van het lokale leven. Wandel door de mini-jungle op het eiland en ontdek de Cuscus, een lokaal zoogdier dat lijkt op de mix van een koala beer en een aap, en de Mumbruk, een exotische vogelsoort. De zonsondergangen zijn fenomenaal, en slapen met op de achtergrond een concert van duizenden vogels: voor de ene een deugd, voor de andere een gesel...

Bij het binnengaan van de aangename en ruime kamers bleek er toch een piepklein vervelend detail te zijn... Alle kamers telden welgeteld 1 dubbel bed. Met 5 kamers bezet door alleen maar mannen, bleek toch niet iedereen daar even blij mee. Mits de nodige flexibiliteit (enkele matrassen op de grond en enkele extra muskietnetten – die bovendien na 1 of 2 dagen ook effectief werden vervangen door een echt bed) raakte iedereen geïnstalleerd. Vanaf nu heb

je in Ahe dus ook de keuze tussen een tweepersoons bed of aparte bedden! Het was een eerste kennismaking met de vereiste rust en flexibiliteit die noodzakelijk zijn om ten volle te kunnen genieten van dit paradijs.

De volgende dag begonnen we aan een reeks prachtige duiken: tot 4 per dag, op het tijdstip dat jij verkiest, waar jij wil... Zelden zoveel inspraak en duikvrijheid gekregen als in Ahe! Belangrijke opmerking: Maak er geen misbruik van, en duik veilig!!! In de zeer, zeer ruime omgeving is er geen deco-kamer te vinden. Als er zich een duikongeval voordoet is een deco-kamer niet bereikbaar!

Er is een overvloed aan riffen in de buurt, zowel ondiepe slopes als indrukwekkende drop-offs, en de riffen zijn er ongeschonden! De hoeveelheid ongerept zacht en hard koraal is enorm: sponzen, enorme gorgonen, ... De riffen zijn er rijkelijk mee bezaaid. Hier verwacht een ervaren duiker massa's vis, een explosie aan leven! Maar niets is minder waar... De hoeveelheid vis is ronduit ontgoochelend. De rede hiervan is ons tot op heden helemaal niet duidelijk. Volgens de lokale bevolking zijn er geen boten die hier op grootschalige wijze komen vissen, en het is duidelijk dat hier nooit met dynamiet werd gevestigd. Is dit de voorbode van wat ons wereldwijd te wachten staat indien er geen halt wordt geroepen aan de overbevising van onze zeeën en oceanen? Verdwijnen niet alleen bedreigde soorten zoals haaien en andere predators, maar zullen alle zeeën binnen afzienbare tijd leeg zijn???

Hoe mooi, gezond en ongerept de riffen ook mogen zijn, zonder de aanwezigheid van enige actie op het rif beginnen de duiken na enkele dagen toch nogal eentonig te worden... Mogelijk hebben de hoge verwachtingen van ondergetekende voor aanvang van deze reis ook enigszins meegespeeld in de ontgoocheling, maar met enkele fusiliers, een zeldzame rog en een zeeslang mogen in deze regio nooit voldoende zijn om een duiker voldaan te maken!

Laat ons echter niet vergeten dat elke deelnemer aan deze expeditie slechts 1 doel voor ogen had: "WALVISHAAIEN ZIEN!!!" En het mag duidelijk zijn dat we niet tevreden zouden zijn met één walvishaai, het mocht gerust iets meer zijn. Dat we ons niet zouden laten paaien door een voorbijzwemmend exemplaar, er mocht gerust een beetje interactie zijn!!! De

nervositeit was dan ook te voelen de dag dat we aan onze tweedaagse tocht naar de walvishaaien begonnen. De plaats waar we moesten zijn ligt op zo'n 3,5 uren varen van het resort. Rekening houdend met het comfort van hun boten, was dit beslist geen pretje! Bij aankomst ter plaatse zie je de talrijke "bagans" waar de walvishaaien op af komen.

Een bagan is een groot visservlot, waar de vissers gedurende meerdere weken aan één stuk op verblijven. Ze vissen 's nachts. Eerst ontsteken ze grote lampen aan de buitenkant van het vlot, waar de kleine visjes (=puri) op af komen. Dan doven ze de buitenste lichten, en ontsteken ze lampen in het midden van het vlot. Wanneer de vissen naar deze laatste lichten zwemmen halen ze de netten op, en zo vangen ze grote hoeveelheden puri.

Deze puri dient als lokaas voor de grote vissen, het echte doel van hun nachtelijke vispartij. Tegen de ochtend stoppen ze hun activiteiten, en doorgaans laten ze de puri dan gewoon weer vrij, omdat deze vrijwel niets waard is.

Nog niet zo lang geleden werd aangenomen dat walvishaaien leven van plankton. Men heeft nu ook ondervonden dat ze ook verzot zijn op kleine vis. De walvishaaien komen dus af op de puri, en sabbelen aan de netten van de vissers om zo de puri op te zuigen. Onze grote vrienden hebben heel

veel geluk dat hun vinnen niet bruikbaar zijn voor shark finning: ze zitten vol vet, en lopen gewoon leeg als men ze afsnijdt. Zoniet waren ze een heel makkelijke prooi geweest voor de vissers, en was er nu helemaal geen sprake meer van "de walvishaaien van Cendrawasih Bay"...

Sommige vissers houden 's ochtends nog een beetje puri in hun netten, en dat is nu juist wat wij nodig hebben. Zolang er puri in de netten zit, zijn er walvishaaien. Soms 2, soms 5, soms meer dan 10! Zouden wij het geluk hebben om dit schouwspel mee te maken? Of dreigt voor mij een gruwelijke verdrinkingsdood, als begeleider van een mislukte expeditie???

Bij aankomst aan de eerste bagang wordt het muisstil, en luistert iedereen naar het Papua gebrabbel van onze duikgidsen. Tot een 2-tal uren zaten er 5 walvishaaien, maar de puri is weg en de walvishaaien ook. De tweede bagang: idem... De derde bagang: 't zelfde... De vierde bagan: wat denk je? Onderweg van de 5de naar de 6de bagan is het geloof er bij de meeste uit en steken de eerste zwartgallige grapjes de kop op. Niet bij mij... Ik baal als een stekker, en kook vanbinnen als een vulkaan... Ze laten me nu beter even, anders gebeuren er ongelukken...

De 6de bagan. Het zelfde gebrabbel, dezelfde lichaamstaal. Weer niks. Of toch? Onze duikgids komt van het dak van de boot, en vraagt rustig of we hier blijven. Er zittren 4 walvishaaien. Blijven we hier of zoeken we verder naar een bagan waar er meer zittren? BEN JE GEK MAN???. Wanneer we naast de boot kijken, steekt een nieuwsgierige vriend zijn platte muil boven water om te kijken wat die bleke bovenwaterwezens komen doen. 3 minuten en 17 seconden later is de boot leeg. Iedereen ligt in het water en snorkelt of duikt er op los!

De walvishaaien zijn fantastisch! We hebben enkele uren doorgebracht bij onze grote vrienden, en ze blijken absoluut niet schuw. Ze blijven continu rond de bagan cirkelen, en sommige zijn heel nieuwsgierig wat die duikers in het water doen. Sommige komen af op de luchtbellen, andere negeren je en hebben enkel oog voor de puri, en nog andere duwen je gewoon weg wanneer je in hun weg hangt. De walvishaai-ervaring is uniek, en laat een blijvende indruk.

Om een idee te geven hoe snel een duiker verwaand wordt: de tweede dag komen we bij de eerste bagan aan, en er blijken 2 walvishaaien te zitten. Vertel dit aan eender welke duiker en die beslist ongetwijfeld: “het water in en genieten maar”! Wij niet... Wij waren intussen meer gewend... Voor minder dan 5 doen we het niet, hop naar de volgende bagan! Enkele bagans en enkele eenzame walvishaaien verder besluiten we toch maar het zekere voor het onzekere te nemen en bij

een volgende bagan met 2 walvishaaien te water te gaan. Maar niet zonder uitgekiend plan!!! De fotografen onder ons willen natuurlijk graag hun foto zonder een andere duiker erop.

We splitsen ons in 2 groepen van 6. Eerste groep te water voor 30 min, en daarna wisselen. Zo lossen we elkaar af tot iedereen er genoeg van heeft. Ons systeem werkt: de walvishaaien blijven bij ons, en na lange tijd keren we allemaal “walvishaai-voldaan” terug naar Ahe.

Er zijn nu ook plannen dat het Ahe dive resort zelf een bagang gaat aankopen, en deze zou dan op 10 minuutjes varen van het resort komen te liggen. Dat zou willen zeggen dat we dagelijks een bezoekje kunnen brengen aan onze grote vrienden, en geen 2-daagse meer hoeven te maken. Het vertrouwen is groot dat er op deze bagang wel degelijk walvishaaien af zullen komen, want af en toe komt er al eens een visser langs in de buurt met zijn bagang, en hij heeft dan ook telkens bezoek van walvishaaien. Mooie vooruitzichten, maar hou er rekening mee: dit is Papua en zaken lopen niet altijd zoals je ze verwacht!

Het moge duidelijk zijn: voor ons zijn alle inspanningen om in Ahe te geraken meer dan de moeite waard geweest! Het is zonder meer een unieke belevenis die bij iedereen nog jaren zal blijven hangen. Iedereen heeft wel een foto van een privé-onderhoud tussen hem en zijn eigen walvishaaitje, het mooiste souvenir mogelijk!

MAAR, en dit is heel belangrijk(!), het is een “back to the Roots” ervaring! Dat wil zeggen:

- Het is makkelijk te voorspellen wat we gaan eten: elke dag hetzelfde, nl rijst, vis, kip en altijd dezelfde groenten. Zowel 's middags als 's avonds. En meestal is het eten koud vooraleer je er kan aan beginnen. Er is ook niet altijd genoeg (dit is de eerst reis ooit waar ik 3 kg ben afgevallen).
- Er is niet altijd bier (en zeker niet altijd genoeg) of frisdrank, en als dat er is, is het zeker niet altijd koud. Er is mij beloofd dat er tegen juni een vriezer zal zijn en voldoende voorraad, maar let op: we spreken over Papua...
- Het personeel spreekt momenteel geen woord (echt geen woord!) Engels. Momenteel volgen er enkele les Engels, maar niemand weet hoe lang ze dit gaan volhouden en of het ze zal lukken om Engels te begrijpen/praten.

- De benzine die ze ter beschikking hebben is meestal vuil. De motoren die ze hebben zijn oud en slecht (lees: niet) onderhouden. Voeg die 2 zaken samen, en je komt tot dagelijks gesleutel aan motoren terwijl je op de boot zit te wachten.

BESLUIT:

De enige rede om naar Ahe te komen zijn de walvishaaien. De riffen rond Ahe zijn prachtig en echt ongeschonden. Prachtig soft en hard koraal, machtige sponzen, drop offs en slopes. Maar de hoeveelheid vis is zeer teleurstellend. Groot leven rond de riffen is er al helemaal niet (op 8 dagen duiken, 3 à 4 duiken per dag, welgeteld 1 schildpad en 1 zeeslang gezien), en hoewel de riffen eruit zien alsof je elke duik frogfish, tientallen naaktslakken en liefst ook nog enkele ghost pipefish mag verwachten: forget it! Wat je wel kan bewonderen: pygmee seahorse.

Concreet: mooie duiken, maar na enkele dagen werd het voor sommige (waaronder ondergetekende) nogal "saai"... 9 nachten Ahe is veel! Daarom raden wij ook aan om deze prachtbestemming te combineren met Ambon. Zowel op de heen- als de terugvlucht moet je in Ambon wisselen van vliegtuig, en dit is een uitgelezen gelegenheid om beide bestemmingen te combineren.

Minimum 5 nachten Ambon (vaak vergeleken met Lembah Strait – macro, muck diving, maar in Ambon toch ook enkele prachtige riffen met scholen vis en ook wat groter leven), gecombineerd met minimum 5 nachten Ahe (walvishaaien en ongeschonden riffen): volgens ons een ijzersterk programma dat menig duiker zal bekoren!

Steven – Wild Water.